

Evropska unija – njej lahko zaupamo

Predlog za novo Strategijo po letu 2010

**Izdelano s pomočjo EAPN delovnih skupin za Družbeno vključenost, Zaposlenost in
Strukturne sklade**

15 junij 2009

Naslov besedila za prevod v slovenski jezik: An EU we can trust; Proposals on a new EU post-2010 strategy.

Uvod

Ta dokument je bil najprej razvit kot dokument za razpravo, ki je pripravila teren za EAPN seminar o 2010 in potem, ki se je odvijal v Bruslju 29.5.2009, vključujoč EAPN-ove delovne skupine za družbeno vključenost, zaposlenost in Strukturne sklade ter zunanje udeležence. Postavil je predloge EAPN za strategijo Evropske unije po letu 2010, na temelju obstoječih EAPN stališč, zasnovanih na razgovorih v delovnih skupinah EAPN in zaključkih osmega Srečanja ljudi z izkušnjo revščine, ki je bil maja 2009 v Bruslju. Razprave in zaključki so bili uporabljeni za izdelavo osnutka in pregledan dokument so obravnavali na Občni skupščini na Dunaju 13.6.2009. Istočasno je EAPN delal z Družbeno platformo pri razvoju razglasa o Pomladnem zavezništvu, ob vključenosti okoljskih organizacij (EEB) in sindikatov (ETUC), z namenom poglobitve predlogov na podlagi trajnostnega načrta in strategije za Evropsko unijo. Ta razglas bo objavljen septembra 2009. EAPN popolnoma podpira ta širši razglas.

EAPN se želi posebej zahvaliti EAPN delovnim skupinam za družbeno vključenost, zaposlovanje in Strukturne sklade, kot tudi udeležencem seminarja 2010 in Občne skupščine za njihove prispevke.

Ta mnenjski dokument je predvsem namenjen odločevalcem Evropske unije (Komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu) za dejavnosti, ki naj se izvajajo na ravni Evropske unije, čeprav bo izpolnjevanje odvisno od članic.

Kaj mislimo?

Soočiti se z izzivi 2010

2010 je ključni trenutek za Evropsko unijo. Označuje Leto boja Evropske unije proti revščini in družbeni izključenosti in datum, določen z Lizbonsko strategijo leta 2000, z namenom odločilnega vpliva na izkoreninjenje revščine. Je pomemben trenutek, da se oceni, kako uspešna je bila Evropska unija pri zmanjševanju revščine in družbene izključenosti, kako učinkovita orodja so bila strategija rasti in zaposlenosti in Strategija družbene zaščite in družbene vključenosti (družbeni OMC) ter kaj je potrebno spremeniti za družbeni napredek.

Gospodarski model, ki ne more zagotavljati blagostanja vsem

Gospodarska kriza postavlja nova vprašanja. Ne samo, da so nove skupine izpostavljene tveganju, da padejo v revščino, predvsem zaradi izgube zaposlitve, doma ali poslabšanja zadolženosti, tudi tisti, z dosedanja izkušnja revščine doživljajo poslabšanje, ker je potrebo proračunske primanjkljaje, ki jih povzročajo nizki davčni prihodki in pomoči bankam, uravnovežiti z rezi v javni potrošnji. Kriza ni pokazala samo na nevarnosti neurejenih finančnih trgov, ampak osnovno pomanjkljivost gospodarskega modela, ki je spodbujal ekonomsko rast in povečano potrošnjo, na račun družbene povezanosti. Tekmovalnost in tržne svoboščine so bile dvignjene na račun temeljnih pravic in rast se ni odražala v zmanjševanju revščine, temveč v povečevanju neenakosti med pokrajinami, kakor tudi med revnimi in bogatimi. To je povzročalo neenakost kot pomemben dejavnik neuravnoveženega in na kratki rok delujočega gospodarstva na svetovnem nivoju.

Nič več posel kot običajno – Čas za spremembe

Kriza je sprožila resne spremembe v Evropski uniji, to je tudi priložnost, da se oblikuje nov načrt za Evropsko unijo in njeno vlogo v svetu. Nizka raven udeležbe v preteklih Evropskih volitvah in vrnitev nedemokratskih, celo rasističnih predstavnikov, je vir velikih skrbi. Potrebno je začeti novo razpravo, ki močno poudarja etiko in vrednote Evropske unije. Začeti je potrebno z odkritim raziskovanjem vzrokov krize, neuspeha trenutnega Modela rasti in zaposlenosti, da zagotovi zdravje in blagostanje učinkovito, da se bori priti zoperstavljanju na osnovi razlik in spodbuja družbeno povezanost. Nova vizija Evropske unije se bo postavila proti predpostavkam o vedno naraščajoči rasti in bo vprašala, če je ta lahko usklajena z okoljsko trajnostjo in svetovno enakostjo. Vlagala bo čas in denar v različne pristope, ki umeščajo gospodarstvo kot služabnika družbenih potreb (tako okolju kot ljudem) in dejavno zmanjšujejo neenakosti in revščino, ob zakoreninjenosti pristopa na podlagi pravic. Tak model je pomemben, da Evropska unija zagotovi trajnosten in usklajen načrt, na katerega se ljudje lahko zanesejo, ob obrambi njihovih interesov in javnega dobrega – za korist ljudi in planeta.

Kaj potrebujemo?

Evropska unija – njej lahko zaupamo

- **Postaviti ljudi in zemljo pred dobiček.**
- **Postaviti gospodarstvo za služabnika družbenega in trajnostnega razvoja.**
- **Prepoznati boj proti revščini, neenakosti in družbeni izključenosti in obrambi temeljnih pravic kot ključni izziv in predpostavko napredka (na ravni Evropske unije/sveta).**

1. Evropski uniji lahko zaupamo: nova Družbena in trajnostna strategija Evropske unije po letu 2010, ki predpostavlja odpravljanje revščine in neenakosti

- Predpostavljati uresničevanje Listine temeljnih pravic, Razvojne cilje tisočletja (Millennium Development Goals) in zmanjšanje revščine in neenakosti (v Evropski uniji in svetovno) kot pogoj za napredek po letu 2010.
- Pripraviti nove vseobsegajoče cilje, ki dajejo prednost družbeni povezanosti in obrambi temeljnih pravic, na podlagi uravnoteženih organiziranosti področij (gospodarstvo, zaposlovanje, okolje, družba), ki povečujejo pomen Družbene zaščite Evropske unije (pokojnine, zdravstvena in dolgotrajna skrb) ter strategije družbene vključenosti.
- Razviti bolj učinkovita orodja za zagotavljanje izvajanja, vključno z sezami ciljev članic in Evropske unije za boj proti revščini in izključenosti, brezdomstvu in drugemu; novi večslojni kazalci za merjenje razvoja preko Bruto domačega proizvoda (BDP); učinkovita uporaba EU sredstev, vključno s Strukturnimi skladi, da se doseže družbena vključenost.
- Zavezati se, da se izogne vsakemu opuščanju družbenih pravic na račun večje uspešnosti v svetovnem gospodarstvu. Delavske pravice, raven blagostanja in davčni sistem z davčnimi stopnjami, ki rastejo z višino dohodka, mora biti zaščiten in ojačan.

2. Družbeni dogovor – zagotavljanje pravic in solidarnosti

- Izzvati vzroke revščine z zmanjševanjem neenakosti, ob doseganju bolj poštene razdelitve bogastva.
- Pretvoriti družbeno zaščito v vir razvoja: Zagotavljati zadostni dohodek, svetovni sistem družbene zaščite in dostop do kakovostnih družbenih storitev.
- Ustvariti pot za vključevanje: Narediti celostno dejavno vključevanje resničnost.
- Braniti kakovostne zaposlitve in ustvarjati nove službe za nove potrebe: Vlagati v kakovostne družbene / zelene zaposlitve in družbeno gospodarstvo.
- Postaviti se proti zoperstavljanju na osnovi razlik in spodbujati različnost.
- Spodbujati svetovno pravičnost in enakost.

3. Zgraditi sodelovanje za spremembe

- Izvajati udeleženo in učinkovito vladanje z ljudmi z izkušnjo revščine in nevladnimi organizacijami, na vseh nivojih odločitvenega kroga Evropske unije, preko učinkovitega civilnega razgovora.
- Zagotoviti finančne in druge podpore nevladnim organizacijam, spodbujati njihovo neodvisnost kot ključni vir zagotavljanja opolnomočenja ljudi z izkušnjo revščine in kot ponudnike storitev.

1. **Evropski uniji lahko zaupamo: nova družbena in trajnostna strategija po letu 2010 ima za predpogoj napredek na področju obravnave revščine in neenakosti**

Sedanja kriza se ne sme obravnavati kot okvara, ki jo bi odpravila boljša finančna ureditev, niti kot prehodni neuspeh v ekonomskem modelu uspehov in polomov. **To nam mora biti v poduk, da je potrebno popraviti temeljne pomanjkljivosti samega ekonomskega modela.** Dejansko je t.i. „model rasti pred vsem ostalim“ eden od vzrokov za razmere, v katerih se trenutno nahajamo. T.i. „model rasti“ ni izpolnil svojih obljub, da bo odločilno posegel v razmerje revščine. To pa zaradi tega, ker model ne opravlja pretakanja bogastva. Med tem, ko je gospodarska rast izboljšala prevladujoči življenjski standard v določenih državah, se je razkorak med bogatimi in revnimi povečal in vse to ni imelo nobenega ugodnega vpliva na 79 milijonov ljudi, ki so živeli v revščini leta 2007. Na globalnem nivoju je gon po rasti in nekontrolirano širjenje trgov, ob razglasitvi ekonomskih interesov Severa, povečal razkorak in poslabšal revščino in neenakost Juga. Petina svetovne populacije sedaj zasluži samo 2% svetovnega dohodka. Hkrati je neobstoj omejevanja dobička in vpliv na svetovno gospodarstvo uničil naše okolje in življenje vseh, tudi človeka, na našem planetu.

Izziv ni le to, kako se odzvati na uničujoče posledice, ampak je izziv v tem, da **raziščemo vzroke in utemeljimo novo vizijo za svet po letu 2010.** Ta vizija mora naj ubesedi novo strategijo po letu 2010, ki postavi v središče ljudi in zagotovitev temeljnih človekovih pravic, in to na osnovi večje solidarnosti in ki temelji na vrednotah. Ta strategija se mora uresničevati preko novih, vse obsegajočih ciljev, ustanov in sredstev, ki potrjujejo gospodarstvo kot sredstvo za spodbujanje javnih dobrin in organizacij, ki delijo svetovno blaginjo in so zajamčeni tudi na dolgi rok. Strategija mora biti uresničena preko aktivnega upravljanja, z vključenostjo ljudi z izkušnjo revščine, nevladnih organizacij in tretjega sektorja.

Priporočila:

Pripravite večji dogodek z zainteresirano javnostjo jeseni 2009, da skupaj razpravljate o vzrokih in posledicah krize in kako model rasti in zaposlenosti spremeniti in zagotoviti etično rast in družbeni in trajnostni razvoj, zasnovan na temeljnih pravicah. Zagotoviti vključenost vseh pomembnih udeležencev, tudi nevladnih organizacij in ljudi z izkušnjo revščine in da so njihova stališča v končni različici strategije jasno izražena.

Razgrniti novo strategijo za obdobje 2010-2020, ki spodbuja celostno strategijo Evropske unije za globalno blagostanje, družbeni in trajnostni razvoj, ki ohranja okolje“: s poslanstvom in cilji, ki ohranjajo prvo mesto za trajnostni razvoj in družbeno povezanost. Rast ne sme biti več neomejeni cilj, ampak služiti trajnostnemu modelu s spodbujanjem blagostanja za vse, pri tem pa priznavati potrebo po bolj etičnem modelu rasti (družbenem in trajnostnem).

Resnično izvajati Listino temeljnih pravic, Razvojne cilje tisočletja in zmanjšanje revščine in neenakosti (v Evropski uniji in na svetu), kar je predpogoj za napredek po letu 2010. Gospodarske in zaposlitvene strategije morajo prispevati k temu, če naj se socialni model Evropske unije ojača in se ne zamaje.

Razviti očitno družbeno in trajnostno inštitucijo in smernice za prenos strategije Evropske unije po letu 2010 na usklajen način z štirimi enakimi stebri. Strategija mora temeljiti na skupnih ciljih, ki so del vseh štirih enakih stebrov: gospodarstvo (mikro/makro), zaposlenost, družbena zaščita in družbena vključenost, in okolje, ob spodbujanju svetovne enakosti kot pomembnega standarda.

Večji ugled okrepljene strategije Evropske unije za družbeno zaščito in družbeno vključenost

ob obvezi za dejavno spodbujanje družbenih ciljev, ki so del treh stebrov: družbene vključenosti, pokojnin in zdravstva ter dolgotrajne oskrbe. Strategija Evropske unije za družbeno zaščito in družbeno vključenost mora biti sprejeta kot glavni družbeni steber, s sprejetjem skupnih ciljev in z zavezanostjo temeljnim pravicam, postavljenih na Priporočilih v Izjavi Komisije za večje doseganje strategije socialne vključenosti (OMC), predvsem za:

- **Uresničevanje:** postaviti posebne cilje boja proti revščini v Evropski uniji in posameznih članicah, razviti splošne kazalnike v članicah, povezane kazalniki, katere so v Evropski uniji dogovorili v okviru Strategije Evropske unije za družbeno zaščito in družbeno vključenost, zahtevati letna poročila članic o uresničevanju ciljev / sistematično pregledovanje doseženega, ki pokaže napredek in ovire, v povezavi s priporočili Komisije in seznama preverb.
- **Vladanje:** okrepiti Akcijske načrte članic in Strateška poročila članic s postopkom dejavnega načrtovanja, ob vključenosti vseh zainteresiranih javnosti, vključno z ljudmi z izkušnjo revščine, nevladnih organizacij in tretjega sektorja, z večjo usklajenostjo na pokrajinski in lokalni ravni, ob sprejetih kriterijih. Vključenost parlamenta Evropske unije in članic pri uresničevanju spremljanja in merjenja doseganja ciljev.
- **Obojestransko učenje:** razvijati nova orodja za izmenjavo znanj (o uspehih in težavah) povezanih s temami: revščina otrok, brezdomstvo, kot tudi delati na pristopih, ki temeljijo na vključenosti, večji razsežnosti, in načinih participacije, na ravni članic in Evropske unije. Uporabljati nova orodja za vodenje politik, kot so konference za doseganje soglasja, kadar obstoja malo političnega soglasja, na primer o brezdomstvu. Zagotoviti mehanizme sledljivosti.
- **Uokvirjanje:** zagotavljati usklajevanje z ostalimi stebri, da se spodbuja družbena vključenost, zagotoviti povezano delovno skupino za spodbujanje vključenosti zainteresiranih javnosti pri podpori zagotavljanju ocenjevanja učinkov družbenega sodelovanja, z namenom vsako letnega ocenjevanja pozitivnih in negativnih učinkov na vseh področjih politik.
- **Finančna orodja:** Zagotoviti, da proračun Evropske unije in Strukturnih skladov zagotavlja družbeno vključenost. Vključiti cilje strategije Evropske unije za družbeno zaščito in družbeno vključenost (družbeni OMC) v novi kohezijski politiki z oblikovanjem novih programov, ob uporabi kazalnikov OMC in seznamov ciljev, kot kazalnikov uspeha.
- **Razviti nov „skupnostni program boja proti revščini in socialni izključenosti“** na temelju spodbud smrtnikov glede boja z revščino in socialno izključenostjo“, da podpre razvoj spodbud za boj proti revščini neenakosti in izključenosti na nivoju članic.

Cilji Evropske unije in članic glede revščine

Postaviti neposredne sezname ciljev Evropske unije za vse ključne cilje nove družbene in trajnostne strategije Evropske unije, izpostavljanje področij za katera obstajajo v Evropski uniji dogovorjeni kazalniki in podatki, ter v primerih dolgoročne obveze Evropske unije za zagotavljanje **odprave revščine** zagotoviti posebne sezname ciljev. Na podlagi pomanjkanja napredka po letu 2000, naj EAPN poudari politični pomen doseganja tega seznam ciljev do izteka strategije po letu 2010, torej do leta 2020. Evropska unija mora zgraditi temelje, kakor se je zavezal Evropski parlament z Resolucijo z 9. oktobra 2008 o spodbujanju socialne vključenosti in boju proti revščini, ki poziva članice, da zmanjšajo otroško revščino za 50% do 2012, in pisno deklaracijo 111/2007 o odpravi brezdomcev brez zatočišča do leta 2015. Podpisani sporazumi s članicami in posamezni sporazumi s članicami ter ločeni načrti s članicami, da dosežejo za državo postavljen seznam ciljev ob letnemu spremljanju z uporabo sistematičnega pregledovanja doseženega.

Onkraj Bruto domačega proizvoda – Novi kazalci družbenega in trajnostnega razvoja

Sporazum, da se zapusti okvir Bruto domačega proizvoda, ki se je uporabljal kot temeljni kazalec razvoja, v strategiji po letu 2010, priznava omejitve BDP-ja kot ekonomskega kazalca. Razvoj novih večplastnih kazalcev, v skladu z zasledovanjem družbene in trajnostne strategije, ki presega opredelitev blaginje z pojmi rast in trend z: blagostanjem, odpravo revščine, neenakosti (med regijami, revnimi in bogatimi), zagotavljanjem temeljnih pravic, kakor tudi spodbujanjem bolj družbeno okoljsko trajnostnega gospodarstva.

Izoblikovati razvojno in skupnostno ocenjevanje družbenih učinkov kot del vseobsežnega postopka za ocenjevanje učinkov. K temu spada osredotočenost na učinke revščine in neenakosti in zagotavljanje dejavne udeležbe zainteresiranih javnosti, tudi nevladnih organizacij in ljudi z izkušnjo revščine, pri procesu ocenjevanja, čim prej je to mogoče.

Kohezijska politika kot sredstvo boja proti socialnim neenakosti, ob zagotavljanju dostopa nevladnim organizacijam. Narediti družbeno vključenost in boj proti neenakosti kot prevladujoči cilj spremenjene kohezijske politike (2014-2020). Usklajeno s pred kratkim objavljenim poročilom Bacra, ki daje vedeti, da ni samodejne povezanosti med rastjo in zmanjšanjem neenakosti v prihodkih. Določiti namen velikega dela sredstev Evropskih strukturnih skladov za projekte, kateri so osredotočeni na tiste, ki so odmaknjeni od trga dela, tudi za vlaganja v storitve. Zagotoviti možnost manjšim nevladnim organizacijam za delo neposredno z revnimi ljudmi, kakor tudi preglednost merjenja in uporabe Strukturnih skladov.

Nov model vladanja slediti tem spremembam. Strategija ne sme ostati področje ministrov za finance in organizacij za zaposlovanj, ampak spodbuja udeležbo zainteresiranih javnosti v vseh fazah političnega cikla – razviti se mora nove smernice, ki nedvomno zahtevajo ta model vladanja povezan z dogovorjenimi standardi. Evropska unija mora spodbujati najširši družbeni dialog, zagotavljati neposredno udeležbo revnih ljudi ter ljudi, ki so izpostavljeni poslabšanju življenjskih razmer na trgu dela ali so iz njega izključeni, kot tudi nevladnih organizacij in tretjega sektorja, ki jih podpira: Zaupanje Evropski uniji mora biti bolj vključevalno in bolj podpirati tiste, ki živijo v Evropski uniji. (glej zadnji del).

2. Družbeni sporazum – zagotavljanje pravic in solidarnosti

Nova strategija po letu 2010 predpostavlja, da Svet, Evropski parlament in Komisija podpišejo **družbeni sporazum**, ki temelji na pravicah in solidarnosti. S tem se določi, kako bo Evropska unija napredovala in zagotavljala Listino temeljnih človekovih pravic in posebne politične zaveze, potrebne za novo in družbeno in trajnostno vizijo. S tem se mora določiti, **kako bodo zagotovljene temeljne pravice, kako se bo spopadlo z vzroki revščine v povezavi z neenakostjo**, in zagotoviti prepričljiv in usklajen pristop k promociji globalne enakosti. Ta sporazum bo vsebovan v strategiji Komisije po letu 2010 in bo spremljan med potekom obsežnih med-oddelčnih tematskih delovnih skupin.

EAPN določa **6 ključnih prepletenih področij, ki morajo biti izražena v Družbenem sporazumu in kjer mora priti do družbenega napredka:**

2.1 **Postaviti se proti vzrokom revščine:** zmanjšati neenakost/deliti bogastvo, spodbujati solidarnost.

2.2 **Preobraziti družbeno zaščito v sredstvo za razvoj:** Z zagotavljanjem zadostnega prihodka, vseobsežnih sistemov družbene varnosti in dostopa do kvalitetnih družbenih storitev, vključno z dostojnim bivališčem.

2.3 **Ustvariti pot k vključenosti:** Narediti za resničnost prepletenost pristopa, ki temelji na dejavnem vključevanju.

2.4 **Nove zaposlitve za nove potrebe:** Vlagati v kakovostno družbo in zelene službe za vse.

2.5 **Postaviti se proti diskriminaciji** in spodbujati različnost.

2.6 **Spodbujati usklajen pristop Evropske unije za spodbujanje svetovne družbene pravičnosti in enakosti.**

2.1 Postaviti se nasproti vzrokom revščine – deliti bogastvo / zmanjšati neenakost

Rast in službe samodejno ne spodbudijo izboljšav v življenju vseh ljudi. Potrebujemo etično, kakovostno rast, ki bo spodbujala pravično razdelitev virov z namenom premostitve razpoke med revnimi in bogatimi in zgradila družbo na temeljih solidarnosti. Nadalje, kriza je pokazala, da temeljijo globlji vzroki revščine v neenakosti. Posojilna razpoka, ki jo je povzročila uničujoča želja po materialnem bogastvu in dobrinah, je bila še večja z spodbudami trgov za povečanje potrošnje, ne glede na to, ali je posameznik imel sredstva za poplačilo posojil.

Relativna revščina je večinoma merilo družbene neenakosti. Samo, če se bolj razdeli bogastvo in se zmanjša ta prepad med bogatimi in revnimi, se lahko zagotovijo trajni temelji gospodarstva, sicer pa bodo pravice in družbena povezanost še naprej omajani. Ne samo, da se povečuje družbena neenakost, ampak nastopajo novi dokazi škodljivih posledic za celotno družbo, ne samo za revne. Med tem, ko revni živijo manj časa, trpijo večje zdravstvene in družbene probleme, zaradi česar naraščajo družbeni in ekonomski stroški, najnovejše raziskave osvetljujejo, da so manj enake družbe slabe za skoraj vse, in imajo večjo verjetnost pojava skoraj vseh sodobnih družbenih in okoljskih problemov (bolezen, izključenost iz skupnosti, nasilje, droge, duševne bolezni, debelost).

Dejavniki kot so **dolgoročna nezaposlenost aličasne in nezanesljive zaposlitve**, vdovstvo, kronične bolezni, hišno delo in služinčad, prostitucija in podobne razmere, ki prizadenejo milijone državljanov Evropske unije, ne morejo biti opravičilo za to, da so državne pomoči pod mejo revščine. Spremembe prebivalstva ne pomenijo nujno poslabšanja sistema družbene zaščite, kakor tudi ne samodejne obremenitve zaposlenih ali nezaposlenih. Potrebno je sprožiti javni pogovor o različnih virih zagotavljanja sredstev za vzdržne sisteme družbene zaščite.

Nova strategija po letu 2010 mora osvetliti potrebo po doseganju **delitve blagostanja in boljšega življenja vseh**, zakoreninjeno v vrednotah **družbe, ki temelji na solidarnosti**, z novimi kazalniki za merjenje tega razvoja širše, kot to meri BDP. To pomeni dajati prednost delitvi bogastva in zmanjševanju neenakosti v prihodkih in bogastvu. Novo razporeditev bogastva in vzvode nove razdelitve je potrebno razvijati, o njih razpravljati, vključno z merili za zmanjševanje razlik v prihodkih in bogastvu, kot tudi s spodbujanjem učinkovite prerazporeditve in sistemov solidarnosti za družbeno zaščito. Davki morajo biti vzeti kot temeljni vzvod prerazporeditve z namenom družbenega razvoja, davčna utaja in izogib pa zavržena kot družbeni zločin.

Priporočila

- **Spodbujati boljše življenje za vse: deliti bogastvo in zmanjševati neenakost je jasen cilj Evropske unije**

Opredeliti cilj zmanjšanja neenakosti v strategiji po letu 2010 kot del nove vizije EU za boljše življenje vseh, v Strategiji po letu 2010, je nujno za zagotavljanje družbene povezanosti, spodbujanje blagostanja, varovanje pravic in zmanjševanje revščine. Opredeliti zagotavljanje preko spodbujanja boljših menjalnih in prerazporeditvenih vzvodov.

- **Podpirati napredne oblike zagotavljanja sredstev za sisteme socialne zaščite**

Podpirati Evropske raziskave o različnih vzvodih zagotavljanja sredstev, z namenom zagotavljanja vzdržnega financiranja za sisteme družbene zaščite preko obdavčitve, ki se povečuje z višino prihodkov, kar povečuje davčno breme bogatih in povečuje davčno oprostitev za revnih. K temu dodajmo bolj pošteno obdavčitev kapitala in podjetij, z upoštevanjem okoljskih in družbenih stroškov, kar predstavlja ključno obliko udeležbe pri doseganju ciljev izkoreninjenja revščine in zmanjševanja neenakosti.

- **Prilagoditi pakt stabilnosti in rasti in postaviti Makro/Mikro ekonomske smernice za podporo javnih vlaganj v družbeno zaščito in storitve ter podpreti boljšo menjavo in prerazporeditev**

Plan stabilnosti in rasti ne sme spodbujati nestvarnih ciljev držav članic, da hitro zmanjšajo javni primanjkljaj. Trenutne primanjkljaje niso povzročili reveži ali zloraba sistema družbene zaščite, pač pa pohlep bankirjev, ki so izkoristili večinoma nenadzorovane finančne trge. Dejanska javna vlaganja in družbena zaščita ter družbene storitve so bistvene za zagotavljanje socialno vzdržnega družbenega napredka. Razviti nove celostne mikro in makro ekonomske smernice, ki podpirajo zmanjšanje prihodkovne in premoženjske neenakosti, spodbujati obdavčitev, kjer se davčna stopnja povečuje z višino prihodkov (progresivna obdavčitev), dejavne in usklajene pristope za odpravljanje davčnih utaj in izogibanj. Na najnižjem nivoju gospodarstva, spodbujati zmanjševanje neenakosti v plačah in trajnostna razmerja višine plač glede na višino pozitivnih poslovnih rezultatov podjetja.

- **Spremljati nagnjenost k razvoju neenakosti prihodkov**

Razvijati nove podatke in kazalce bogastva in neenakosti kot del Strategije družbene zaščite in družbene vključenosti Evropske unije in Strategije po letu 2010. Zahtevati od držav članic, da spremljajo nagnjenost k razvoju bogastva/neenakosti in drugih znakov neenakih družb.

- **Podpirati razvoj novih orodij za izmenjavo bogastva**

Preko Strategije družbene zaščite in družbene vključenosti Evropske unije, analiz učinkovitosti trenutnih orodij na ravni članic in Evropske unije, osvetliti in izmenjati dobro prakso in podpreti razvoj novih orodij.

- **Spodbujati celostno dejavnost Evropske unije proti davčnim rajem / in mednarodnim davčnim utajam**

Temeljiti na načrtu gospodarskega okrevanja, ki zahteva preglednost davčnih izkazov, izobčiti davčne raje in spremljati poseben načrt dejavnosti preko Odprtega načina usklajevanja, ki upošteva tako notranje kot mednarodne davčne utaje in izogibanja.

2.2 Spremeniti družbeno varstvo v temeljni vir: zagotoviti zadostni prihodek, sistem vseobsegajoče družbene varnosti in dostop do vseobsegajočih storitev

Sistemi družbene zaščite so bili v Ekonomskem načrtu za okrepanje sprejeti kot „samodejno pomirjevalo“ za krizo. Vendar so več od tega. Vseobsegajoči sistemi družbene zaščite so sistemi skupinskega zavarovanja za vse, zaščita proti vsem družbenim tveganjem skozi življenjski cikel (odraslost, upokožitev, nezaposlenost, bolezni). Imajo bistven pomen pri **preprečevanju revščine**. Usluge splošnega pomena (na primer družbene storitve kot so zagotavljanje bivališča, zdravja in izobrazbe kot tudi druge osnovne storitve kot so voda, elektrika in prevoz) so temeljne pravice in nepogrešljivi deli družbenega modela Evropske unije. Vendar je prednost, ki jo daje Evropska unija širjenju notranjega trga storitev, z dejavnim spodbujanjem osvoboditve in lastninjenja tudi osnovnih ključnih storitev, pogosto pridobljena na račun pravic ljudi. Osmo srečanje ljudi z izkušnjo revščine leta 2009 je sprožilo opozorilne znake: revni ljudje so bili že v težavah in trenutna ohladitev gospodarstva je še poslabšala njihove razmere. Mnogi si ne morejo privoščiti ali nimajo dostopa do zadovoljivega bivališča ali zdravstven oskrbe; ne morejo plačevati vrtočlavih računov za ogrevanje njihovih domov, vedno bolj se utapljujejo v dolgovih brez podpore poštenih bančnih ali kreditnih storitev.

Mnogim ljudem grozi **omajanje družbenega model Evropske unije**, ker se teh vseobsegajočih storitev ne bo samodejno ščitilo in zagotavljalo njihovo dostopnost. Učinkoviti sistemi družbene zaščite so predstavljeni kot najbolj učinkovito sredstvo za zmanjševanje revščine (za 38% bolj) z vidika Komisije, in zagotavljajo temeljni vir za družbeno vključenost in povezanost. Vendar jih je potrebno okrepiti, ne pa omajati. Vseobsegajoči sistem družbene zaščite in zdravstva koristi vsem, preprečuje revščino in zaznamovanost, in spodbuja dejavno reševanje težav. Razgradnja teh vseobsegajočih storitev ima neposredni učinek na revščino: v smislu naraščanja prikrajšanosti, revščine in neenakosti, padanja zdravja in izgube življenjske družbene povezanosti ter družbenega kapitala. Ti visoki stroški nedejavnosti morajo biti upoštevani. V časovnici po letu 2010, mora biti narejen napredek z zagotavljanjem temeljnih pravic do vseobsegajočih storitev, kot osrednja točka za delitev blagostanja, preprečevanje revščine in obrambo družbenih modelov Evropske unije.

Pravica do zadostnega minimalnega dohodka za človeka vredno življenje v vseh obdobjih

V primeru, ko se zmanjšuje dostopnost služb, kopnijo prihranki zaposlenih in upokojenih, ko se zmanjšuje kupna moč, postane vzpostavitev zagotavljanja zadostnega minimalnega dohodka bistvena pri zagotavljanju človeka vrednega preživetja ljudi v obdobju aktivnega življenja, družin in upokojenih ljudi, kot tudi spodbujanja povpraševanja in potrošnje. Tri članice še vedno nimajo vzpostavljenega zagotavljanja najnižjega dohodka. Članice, ki imajo to vzpostavljeno, niso dovolj poskušale, da bi raven koristi odražala dejanske potrebe in pojavljajo se resna vprašanja dostopnosti, upravičenosti in nedelovanja. Poleg tega pomanjkanje jasnih pravil, ki utemeljujejo zadostni minimalni dohodek, omogočajo vladam, da pogojujejo koristi, omejujejo upravičenost in silijo ljudi v zaposlovanje, ki je pogosto začasno in nezanesljivo, pod grožnjo omejevanja koristi. Te razmere spodbujajo večjo zaznamovanost revnih ljudi. Potrebno je narediti korake, da se izmota iz „pasti revščine“, kadar ljudje, ki iz minimalnega dohodka preidejo na nizko plačane zaposlitve, izgubijo dodatne koristi (na primer brezplačen prevoz in druge storitve).

Pravica do človeka vrednega prebivališča, izobrazbe, zdravstva in drugih storitev

Evropska unija v teoriji brani pravice do dostopa do vseh vseobsegajočih storitev javnega pomena. Vendar v praksi te pravice niso niti dovolj določene niti zajamčene. Ljudje z vsakodneвно izkušnjo revščine kažejo, kako osamosvajanje in lastninjenje notranjega trga ogroža dostop do storitev. V sedanji krizi plačujejo ceno običajni ljudje – nesposobni da bi si privoščili dostojno nastanitev, plačali ceno zdravstvene ali dolgoročne oskrbe; da bi plačali naraščajoče stroške prevoza ali

goriva ... vse to vodi v porast brezdomstva ali pomanjkljive nastanitve in zadolženosti. Do sedaj je Evropska unija zagotavljala nadvlado svobode trga nad družbenimi pravicami in pristopala na podlagi trenutnega navdiha k posamičnemu izpolnjevanju teh obveznih javnih storitev. Kot je nujno graditi na sodni praksi kot je sklop Monti, je hkrati nesprejemljivo, da so te pravice odvisne od posamičnih odločitev evropskih sodišč. Pomembni dogovori v okviru novega Energetskega paketa, vključno z akcijskimi načrti članic za zmanjšanje energijske revščine, morajo biti iztočnice. Usklajen in jasen pristop, ki lahko ljudem zagotovi, da Evropska unija lahko zagotovi družbene standarde, zahteva boljšo mrežo Evropske unije. Nov protokol o storitvah splošnega pomena in sporazum Lizbonske reforme zagotavljata Evropski uniji novo pravno osnovo.

Priporočila

Razviti direktivo Evropske unije o zagotavljanju najnižjega dohodka

Razviti mora biti Direktiva o zagotavljanju najnižjega dohodka, ki bo zagotavljala pravico do zadostnega dohodka vsem, ki živijo v Evropski uniji v vseh starostih. Direktiva mora temeljiti na 92 priporočilih in priporočilu za dejavno vključenost, ki ga je povzel EPSCO decembra 2008. To orodje Evropske unije mora zagotoviti definicijo Evropske unije o zagotavljenem najnižjem dohodku in zagotoviti, da je ta povezan z razlikami v življenjskih standardih v Evropski uniji ter najmanj nad pragom revščine. Zagotoviti mora tudi smernice za razvoj in posodabljanje zagotavljanja najnižjega dohodka na ravni članic, skozi načine za na neodvisnosti in sodelovanju temelječe oblike proračuna. Upravljanje takih sistemov mora biti pozorno usklajeno z vseobsegajočimi sistemi družbenega varstva, ki zagotavljajo vseobsegajoče kritje in denarno podporo skozi vsa življenjska obdobja, da se preprečijo družbena tveganja.

Razviti okvirno direktivo o storitvah splošnega pomena ter področne direktive o družbenih in zdravstvenih storitvah.

Okvirna direktiva Evropske unije o storitvah splošnega pomena in področne direktive o družbenih in zdravstvenih storitvah morajo biti razvite, dati prednost družbenim pravicam pred notranjim trgov. S tem je potrebno jamčiti pravice vsem, ki imajo dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih ključnih javnih storitev, ki so bistvene za človeka dostojno življenje, vključno z zdravjem, izobrazbo in vseživljenjskim učenjem, nastanitvijo / bivanjem, skrbniškimi storitvami kot tudi osnovnimi dobrinami in zagotavljanjem učinkovitih orodij za popravila. V okviru družbenih in zdravstvenih storitev, je potrebno upoštevati dodano vrednost negospodarskih organizacij in prostovoljcev. Komisija mora razviti načrt dejavnosti, ki temelji na sklopu Monti in se približuje razvoju pristopov, ki temeljijo na novem razvoju v Sporazumu za spremembe in členu 14.

Pripraviti neodvisno raziskavo za nujno oceno učinka lastninjenja in svobodnega delovanja pri dostopnosti ključni storitev splošnega pomena.

Zagotoviti neodvisno družbeno oceno učinka svobodnega delovanja na obveze do javnih storitev, ki vključuje ocene zainteresiranih javnosti v članicah na podlagi skupinskih razprav kot tudi stvarnih podatkov. Povezati oceno družbenih učinkov in Strategijo Evropske unije o družbeni zaščiti in družbeni vključenosti (družbeni OMC) in oceniti in spremljati učinek ravni članic skozi strateško poročanje članic.

Priznavati storitve zagotavljanja sredstev in splošne storitve javnega pomena in se razvijati v skladu z okvirom zakonodaje Evropske unije, da se zagotovijo pravica do dostopnosti bančnega računa in poštenih bančnih in kreditnih storitev.

Izboljšave v Energetskem sklopu zahtev o Energetski revščini, ki prepoznavajo potrebo po ugodnem dostopu do energije za vse z namenom zmanjšanja energetske revščine preko akcijskih planov članic za družbeno vključenost. Ustvarjanje skupne evropske opredelitve revščine in skupne strategije povezane z uresničljivostjo listine za Energijske pravice potrošnikov.

Ojačati podporo primernim sistemom družbene zaščite preko makro ekonomskih smernic in v novem Dogovoru o stabilnosti.

To vključuje nove smernice in pojasnila v Celostnih smernicah, za zagotavljanje obrambe temeljnih pravic v članicah in zadostnih denarnih sredstev in prihodkov ter sistemov družbene zaščite, vključno z učinkovitim vseobsegajočim sistemom družbene zaščite.

Usmeritev za zagotavljanje učinkovitih okvirnih standardov kakovosti Evropske unije za družbene storitve na osnovi kakovostnih načel. To naj temelji na obojestranskemu učenju, ki se izvede na osnovi strategiji družbene zaščite Evropske unije in Strategije družbene vključenosti (Družbeni OMC), in nalog Odbora družbene zaščite za prostovoljni kakovostni okvir, razvit v partnerstvu z vsemi zainteresiranimi javnostmi, vključno z izvajalci družbenih storitev in uporabniki. Spoštovanje pravic in sodelovanje uporabnikov mora temeljiti na načelu prepletenosti.

Podpirati ustanovitev Notranje skupine za storitve splošnega pomena Evropskega parlamenta, in dati skupini za zaposlovanje posebno nalogo za vodenje in spremljanje družbenih učinkov sedanjih politik na storitve splošnega pomena, ustanoviti medoddelčno in organizacijsko delovno skupino v storitvah splošnega pomena, odgovorno za razvoj podrobnega Načrta dejavnosti za razvoj direktive Evropske unije.

2.3 Ustvariti pot vključitve – izvajati dejavnost vključevanja

Priporočilo o dejavni vključenosti, podprto od sveta EPSCO v decembru 2008, je pomemben korak k podpiranju uresničevanja strategij, z namenom spodbujanja vključenosti ljudi, ki so izključeni iz trga dela. Ugotovitve EAPN pa osvetljujejo resne pomanjkljivosti pri sedanjem uresničevanju. Mnoge članice raje zasledujejo uresničevanje ciljev na podlagi ozkih strategij, kot celostnih pristopov, ki podpirajo dostop do zadostnih dohodkov in kakovostnih storitev, kot tudi dostop do kakovostnih zaposlitev. Dejavna vključenost mora obravnavati tudi prehodno obdobje med zaposlenostjo in upokojitvijo, saj je to pogosto povezano z krhanjem družbene mreže, kar povzroča družbeno izključenost in poslabšanje posameznikovega dostojanstva in samozavesti.

Še vedno se kaže pomanjkanje jasne analize strateške vloge „podpornih storitev“, ki igrajo ključno vlogo pri zmanjševanju ovir trajnostnemu delu, vključno z ključno vlogo kakovostne vadbe in vseživljenjskih učnih priložnosti. Merila dobrega delovanja so pogosto zanemarjena zaradi težkega pogojevanja, ki se odraža v zmanjšanih ali ukinjenih koristih, kadar ljudem spodleti pri zaposlovanju na ponujenih delovnih mestih. To je v času zmanjšanih možnosti zaposlitve pomembno. Glavni namen je prej zmanjšati koristi ljudi, kot jim zagotoviti primerno službo. Mnogim pristopom ne uspe prepoznati ključnih mnogostranskih omejitev s katerimi se soočajo ljudje na robovih trga dela ali sprejeti dejavnih ukrepov za pomoč na strani povpraševanja, ali z ustvarjanjem zaposlitev, ali z nastopanjem proti neenakopravni obravnavi s strani delodajalcev v postopku zaposlovanja.

Čeprav je bilo narejenih veliko pomembnih korakov k ozaveščenosti in podpori obojestranskega učenja z namenom spodbujanja Priporočila, je načrt zagotavljanja učinkovitega uresničevanja na ravni članic in Evropske unije še vedno premalo sklenjen, kot to velja tudi za uveljavitev preko vseh političnih možnosti, predvsem v Evropski zaposlitveni strategiji in Lizbonskem postopku. Močni predlogi, ki jih zagovarjajo v Evropskem parlamentu, morajo biti v celoti upoštevani.

Priporočila

S članicami razviti načrt uresničevanja dejavnega vključevanja na ravni Unije in članic ter dobro obvestiti javnost o tem: na ravni Evropske unije mora biti znova pregledno sprožena strategija vključevanja, ob jasnem letnem spremljanju, ki se odvija pri uresničevanju na ravni članic, z uresničevanjem Priporočil komisije v povezavi z skupnim poročilom. Bolj učinkovito skupno učenje je potrebno doseči v članicah, ob upoštevanju omejitev, med drugimi tudi veliko število zainteresiranih javnosti. Napredek mora temeljiti na ojačanju posameznih stebrov, posebej potrebe za razvoj družbenih standardov Evropske unije o najnižjem dohodku in zagotavljanju dostopa do storitev in vseobsegajočih sistemov družbene zaščite.

Na ravni članic: Podpora članic pri razvoju njihovih načrtov uresničevanja celostnega dejavnega vključevanja, z opredelitvijo merljivih ciljev in njihovega izpolnjevanja preko načrta dejavnosti, vključno z letnim pregledom napredka z vidika zainteresiranih javnosti v članicah, vključno z nevladnimi organizacijami in ljudmi z izkušnjo revščine. To mora biti jasno nedvoumno povezano z izoblikovano debato vseh zainteresiranih javnosti, kot jo zagotavlja Načrt dejavnega vključevanja članic.

Zagotoviti, da načrt ekonomskega okrevanja in sledljivost Zaposlitvenemu sporazumevanju daje poseben poudarek Priporočilom dejavnega vključevanja. Načrti morajo poudarjati potrebo po pristopih Dejavnega vključevanja, nedvoumno osvetljevati potrebo po razvoju vseh treh stebrov. Dejavno morajo nasprotovati trenutnim spodbudam za spremljanje pogojnosti v politikah dejavnega vključevanja, brez zadostnega prepoznavanja sedanjih omejitev, s tem, da zagotavljajo osredotočenost predlagane dejavnosti na zagotavljanje zadostnih dohodkov in dostopa do kakovostnih storitev in človeka vrednega dela.

Zagotoviti večino okvirju Evropske zaposlitvene strategije in splošnega ustroja po letu 2010. Celostne smernice morajo biti pregledane, da se zagotovi popolna skladnost z celostnim pristopom dejavnega vključevanja, najprej v Zaposlitvenih smernicah 19 in v vseh dokumentih, ki so povezani z obdobjem po 2010.

Uresničevati Priporočila Evropskega parlamenta iz Poročila o dejavnem vključevanju
Posebna podpora mora biti dana odvisnosti od učinkovitosti zagotavljanja najmanjšega ustreznega dohodka in dostopa do kakovostnih storitev, v skladu z pred nedavnim sprejetim poročilom Evropskega parlamenta. Posebna izjava mora biti dana glede potrebe po zmanjšanju obremenitev pri odločanju za dejavnost, o potrebi po napredku pri načrtu opredeljevanja ciljev za najmanjši ustrezní dohodek na mejo revščine in delovanje v smeri Direktive o Storitvah splošnega pomena (glej točko 2), kot tudi napredek k ciljem na področju otroške revščine in brezdomstva, za boj proti trenutnemu razvoju osredotočenosti na dejavno vključenost ljudi, v obdobju starosti za zaposlitev (glej točko 1)

2.4 Ohraniti kakovostno zaposlitev in ustvariti nova delovna mesta za nove potrebe: vlaganje v nove družbene in zelene službe in družbeno gospodarstvo

Sedanja kriza osvetljuje nove spremembe, mnoge povezane s krčenjem ponudbe novih zaposlitev. Mnoge države članice delajo nujne korake na podlagi načrtov okrevanja gospodarstva z namenom ohranjanja obstoječih zaposlitev in spodbujanja dostopa do novih področij zaposlovanja. Vendar je preveč ustvarjenih zaposlitev kratkoročnih, v slabih delovnih razmerah in pogosto v panogah, katere niso trajnostne.

Ohranjati zaposlitev ne pomeni obojestransko popuščanje pri varnosti zaposlitve in kakovosti dela. Ob 8 % ljudi, ki so že utrpeli revščino med zaposlitvijo v času pred krizo, je cilj vlaganje v trajnostne zaposlitve, ki lahko zagotavljajo kakovostno zaposlitev, sprejemljivo raven življenja in ustrezajo novim družbenim in okoljskim potrebam. Čeprav nekateri pozdravljajo nov razvoj meril za boj proti revščini med zaposlitvijo, je ta pogosto omejen na zagotavljanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja posameznih skupin, kot zagotavljanje dostopa do visoko kakovostnih priložnosti za usposabljanje in vseživljenjsko učenje za vse, ob zagotavljanju najmanj zadostne ravni plač in delovnih pogojev. Med tem, ko mnogi še vedno spodbujajo zaposlovanje kot zanesljivo pot iz revščine, ni narejenega dovolj za zagotavljanje kakovosti in stabilnosti teh zaposlitev, kot tudi dohodkov za pokrivanje življenjskih stroškov, kot osnovno pot za boj proti revščini in spoštovanje človeškega dostojanstva.

Prepogosto strategije **prožne varnosti** bolj omajajo kot okrepijo pravice iz zaposlitve, okrepijo prožnost na račun stebra varnosti. Dolgo obdobja nedejavnosti in izgube stika z trgom dela niso zaželeni izidi, vendar siljenje ljudi v nezanesljive in začasne zaposlitve ni primerna rešitev, ampak neposredni napad na temeljne pravice posameznikov, do dostojnega življenja. Poleg tega revščina ovira pomoč ljudem, ki so trenutno izključeni iz trga dela, pri dostopu do stalnih zaposlitev, ker gospodarska prisila, nestvarne zahteve delodajalcev ter neizmerne odgovornosti, ki se nalagajo posamezniku, prehitro pripeljejo do izstopa iz trga dela. Zadostni najmanjši dohodek je kot pomoč ključna podpora in spodbuda ljudem, da se vrnejo na trg dela.

Ko se gleda na **ustvarjanje novih zaposlitev**, mnogi sklopi za okrevanje močno poudarjajo uporabo javnega vlaganja za pomoč razumne zelene rasti. Te kriterije se lahko uporabi, da se zagotovi družbeno vključenost z ustvarjanjem novih zaposlitev v zapostavljenih območjih in z jamči dostop trenutno izključenim skupinam. Posebna pozornost mora biti dana ranljivim skupinam, katere so izpostavljene izključevanju. Proti nepravičnemu in škodljivemu razlikovanju je potrebno nastopiti na dejaven in vseobsegajoč način, da se zagotovi vključenost na trg dela. Različnim zainteresiranim javnostim je potrebno prilagoditi različne pristope in vsa posredovanja se morajo začeti z upoštevanjem posameznikovih potreb.

Nove družbene in druge storitve ponujajo ključne priložnosti za trajnostno ustvarjanje zaposlitev, ob hkratnem zagotavljanju storitev splošnega pomena. Zagotavljanje partnerstva na lokalni in pokrajinski ravni igra ključno vlogo. Javna vlaganja so lahko kot dolgoročna vlaganja v človeške vire, ki se povrnejo preko zmanjšanja stroškov drugih storitev (posebej pri družbeno in energijsko učinkovitem zagotavljanju bivališča, storitvah zdravstvenega varstva, iznajdljivih oblikah izobraževanja za zoperstavljenje izostajanju od šolskega pouka, otroškemu skrbstvu in storitvam za starejše odvisne posameznike...). **Ljudje ne morejo biti obravnavani kot gospodarske enote.** Kakovostna, trajnostna zaposlitev, mora zagotoviti ljudem doseganje določenega ravnotežja med življenjem in zaposlitvijo. Različne zainteresirane javnosti zahtevajo prilagojene pristope, in vsako posredovanje se mora začeti z pregledom potreb posameznikov.

Družbeno gospodarstvo in spodbude nevladnih organizacij, posebej Družbenih podjetij za delovno vključenost (WISW), so se izkazali kot uspešna orodja za podporo izključenim skupinam

pri delu, posebej na področjih novih in trajnostnih storitev, in njihovim ugotovljenim potrebam. Potrebno je skrbeti, da se zagotovi nove oblike zaposlovanja, namenjenega vključevanju prikrajšanih ljudi na trgu dela, na podlagi delovne zakonodaje in sistemov družbenega varstva.

Priporočila

Preobrazba Evropske zaposlitvene strategije

Evropska zaposlitvena strategija je uporabno orodje, vendar mora biti predrugačena z novimi cilji in dejavnostmi. Novi pristop k zaposlovanju mora upoštevati ključno vlogo zaposlitev pri zagotavljanju zadostnih ustreznih plač in delovnih pogojev za človeka vredno življenje, kot tudi zagotavljanje polnega sodelovanja ljudi v družbi. Potrebno je ustvariti prepletенost med gospodarskim doseganjem rezultatov in družbeno zaščito, ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic. Novi cilji zaposlovanja morajo biti stvarni in dosegljivi, in postavljeni v članicah preko Načrtov za dejavnosti zaposlovanja v članicah in Programov sprememb z namenom napredka v članicah. Bolj je potrebno raziskati vpliv okolja, energije in družbe (EES) na zaposlitvene politike članic, o čemer trenutno ni veliko znanega.

Zagotoviti človeka vredna, kakovostna načela kot osrčje Evropske zaposlitvene strategije in po Lizbonske zgradbe in da Evropska zaposlitvena strategija širi in uveljavlja trenutno merilo kvalitete v Zaposlitvenih smernicah. Posebej se je potrebno postaviti nasproti revščini ob zaposlitvi, kot tudi nasprotovati kratkotrajnemu, začasnemu in nezanesljivemu zaposlovanju. Nov pristop pri zaposlovanju mora upoštevati ključno vlogo zaposlitve pri zagotavljanju zadostnih plač, ki lahko omogočijo trajnostno življenje in vzorce potrošnje ter delovne razmere za človeka vredno življenje, kot tudi zagotoviti njihovo popolno vključenost v družbo.

Določiti obvezujoče cilje za človeka vredno, kakovostno delo (znotraj EU kot tudi izven EU), vključno z zadostnimi dohodki, dobrimi sistemi družbene zaščite, spoštovanjem človekovih pravic in temeljnih ILO standardov, ob zagotavljanju okvira Evropske unije za „življenju primerne plače.“

V Načrtih gospodarskega okrevanja in Strategiji po letu 2010 dajati prednost javnim vlaganjem v družbene in zelene zaposlitve, zagotavljati pozitivne spodbude za vlaganja članic. Podpirati razvoj raziskav, ki kažejo vpliv obojestranskega popuščanja pri iskanju soglasja na ostale storitve. Usmerjati države članice v skladu z vlogo, ki jo lahko pri podpori tega razvoja igrajo Strukturni skladi.

Ustvariti več zaposlitvenih priložnosti za mlade

Mladi ljudje so posebej ranljiva skupina (posebno tisti, katerih partnerji so dolgoročno nezaposleni, tisti, ki so prišleki iz drugih okolij, tisti, ki trpijo zaradi telesnih ali duševnih omejitev, ali pa mladi starši). Ciljno usmerjena podpora je potrebna za te skupine in ustvarjanje primernih zaposlitev za nove diplomante je ključna.

Ustvarjanje podpornega okolja za povečanje vloge družbenega gospodarsko/vključujočega podjetništva skozi zagotavljanje zadostnih zakonskih okvirov Evropske unije, njihovega dobrega delovanja, delitve dobrih praks in dostopa do virov, in skozi dejavno spodbujanje javnih vlaganj, vključno s ciljno usmerjeno uporabo Strukturnih skladov.

Ojačati delovno zakonodajo in sistem družbene zaščite, z namenom uzakonitve novih oblik zaposlovanja, katerih namen je vključenost prikrajšanih ljudi na trg dela, vključno z družbenim podjetništvom.

Zagotavljati dostop do vseh visoko kakovostnih in vseživljenjskih priložnosti in izvajati strategije razvoja vseživljenjskega učenja članic, ki pripoznajo dodano vrednost prostovoljnega, neformalnega izobraževanja in usposabljanja z namenom za celostni osebni, družbeni in poklicni razvoj ljudi vseh starosti, med in izven zaposlitve. Izvajati dostopne programe z namenom, da tisti, ki so manj usposobljeni, lahko dosežejo visoko kakovostne priložnosti za izobraževanje in usposabljanje.

Zagotavljanje preglednosti udeležbe zainteresiranih javnosti

Potrebno je vzpostaviti orodja, tako na nivoju članic kot Evropske unije, da se glas uporabnikom storitev in njihovim organizacijam skupaj z družbenimi partnerji, pri razvoju političnih rešitev kakovostnega zaposlovanja. Civilno družbo je potrebno povabiti k razgovoru in jo bolj dejavno vključiti v družbeni razgovor.

2.5 Boriti se proti zoperstavljanju, spodbujati različnost

Sedanja kriza najslabše deluje na najbolj ranljive in mnogo članic doživlja **izbruh rasizma in strahu pred tujci**, posebej prišleki in etničnimi manjšinami. Ravno Strateška poročila članic opozarjajo, da so te skupine že med najbolj ranljivimi skupinami, ki so izpostavljene revščini in izključenosti. Evropska unija je napredovala v Letu enakih priložnosti 2007 ter s predlogi za direktivo prodi zoperstavljanju. Vendar je potrebno povečati zakonodajo, ki nasprotuje zoperstavljanju zaradi različnosti, ki sega preko področja zaposlovanja, in ima namen zagotavljati dostop do vsakega blaga in storitev. To bo poskus odprave posebnega položaja priseljencev iz tretjih držav (vključno z priseljenci brez papirjev), ki so sedaj žrtveno jagnje, ko se krčijo zaposlitve, in se jim zanika temeljne pravice in so izpuščeni iz Načrta enakosti Evropske unije.

Pristop Evropske unije do selitev in zoperstavljanja iz razloga različnosti mora biti povezan in enoten. Evropska unija ne more razglasiti pomen svoje vloge v svetu brez dejavnega popravljanja neenakosti v razvitosti med severom in jugom. To vključuje delovanje z namenom razvoja povezanega, enotnega pristopa k selitvam in razvoju, ki bo usmerjal k zakonski urejenosti in državljanstvu za milijone priseljencev v Unijo, k boljšemu življenju njih in njihovih družin.

Vedno večje je število **žensk**, ki so v prejšnjih desetletjih vstopile na trg dela, a so mnogokrat sprejele začasne, nezanesljive zaposlitve ter zaposlitve za krajši delovni čas. Pomembno je obravnavati še vedno obstoječ razpon med spoloma v družbenih in zaposlitvenih politikah, ki učinkovito upoštevajo spolno razsežnost. Zelo pogosto so ženske tiste, ki skrbijo za hišo, družino, odvisne otroke in starejše odrasle, zato so potrebne spodbode za ravnotežje med delom in življenjem. Poleg tega je neuspeh pri doseganju Barcelonskih ciljev o otroškem skrbstvu izpostavil potrebo po razmerah, kjer bo človeka dostojna skrb v skladu s kriteriji, z namenom, da se zagotovijo ženskam enake priložnosti v naših družbah in na trgu dela.

Priporočila

Ojačati Zakonodajo Evropske unije proti zoperstavljanju zaradi različnosti, vključno z borbo proti zoperstavljanju zaradi družbenega porekla, in sprejeti obsežno Direktivo proti zoperstavljanju, ki zagotavlja zaščito pred vsemi oblikami zoperstavljanja zaradi različnosti, tudi na podlagi naštetih v 21 členu Listine temeljnih pravic Evropske unije.

Razviti boljše sisteme za izvajanje obstoječe zakonodaje in spodbujati v dejavnost usmerjene politike, ki bodo naslavljale vse oblike zoperstavljanja ter vrednote različnosti in vključenosti.

Razviti meddržavne načine reševanja sporov glede družbenih pravic med članicami: uporabiti jasno opisan potek z določenimi odgovornostmi in delovanjem v primeru, ko sta dve ali več članic pred vprašanji družbenih pravic in zaščite, na primer seleča se romska populacija, tabori preseljenih in sovraštvo zaradi tujega izvora ali videza, ki ga doživljajo državljani članice v drugi članici.

Razvijati nove raziskave o povezavi med zoperstavljanju na osnovi različnosti in revščino, skozi Strategijo družbene zaščite in družbene vključenosti Evropske unije (Družbeni OMC) in posebne kazalce vpliva zoperstavljanja v povezavi z revščino ter družbeno vključenostjo preseljenih.

Razviti novo celostno politiko preseljevanja v skladu z Družbenim modelom Evropske unije, in obrambe temeljnih pravic, ki zagotavljajo dostop do pravic, virov in storitev z ciljem zagotavljanja preglednih poti do državljanstva.

Napraviti za prevladujočo obravnavo spola v družbenih, gospodarskih in zaposlitvenih politikah, z namenom, da se odpravi razkorak v plačah glede na spol, izboljša merila pobota in zagotovi dostopna in kvalitetna skrb. Izvaja se Spolni sporazum.

2.6 Spodbujati svetovno enakost in družbeno pravičnost preko družbenih standardov

25. septembra 2008 so se svetovni voditelji, vključno z Evropsko unijo, dogovorili o doseganju **Razvojnih ciljev tisočletja** (MDG) do leta 2015 in postavitvi stvarnih načrtov in praktičnih korakov za dejavnost. To je posebej potrebno v razmerah sedanje svetovne gospodarske in finančne krize. Kriza se je ohranjala na neenakostih med severom in jugom. Ta razkorak med bogatejšimi in revnejšimi pokrajinami ni samo etično nesprejemljiv, temveč je temeljna ovira pri doseganju Razvojnih ciljev tisočletja, ob prispevku k trajnemu naraščanju stopenj revščine kot tudi podiranju povezanosti na svetovni ravni. Kljub tej zavezi, je Evropska unija zasledovala nasilno tekmovalno strategijo, pogosto proti ciljem razvijajočega sveta, med tem ko so mednarodne agencije za zagotavljanje sredstev (Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka) prepogosto vztrajale na razvoju za izvoz, ki je bil usmerjen na severne trge. To je posebno omajalo prehrambeno neodvisnost – omajalo domače skupnosti, da se nahranijo.

Odziv Evropske unije mora biti v spodbujanju uveljavljanja Razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015 in razvoju skladnih politik, ki spodbujajo uravnotežen razvoj juga preko **doma nadzorovanih programov pomoči na osnovi načel so-razvoja**, ob zagotavljanju skladnosti in enotnosti vseh politik Evropske unije, vključno z: trgovina, spodbijanje ekonomske rasti in notranjih trgov. Načrtovana „hitro razvijajoča se tekma Evropske unije proti svetu“ ne more biti osnova za celostno enakopravno načrtovanje. Evropska unija ima nalogo, da spodbuja temeljne pravice povsod po svetu. Ima ključno priložnost, da postane splošni prvak v spodbujanju svetovne enakosti, zagotavljanju večjega sodelovanja za razliko od tekmovanja in dajanja prednosti pri zagotavljanju mednarodnih orodij za uravnavanje trgov in vlaganja v javno dobro, ob spodbujanju svetovnih družbenih standardov.

Priporočila

Uveljaviti zavezo pomoč v višini 0,7% bruto domačega proizvoda do leta 2015 bo korak k odpravljanju zadolženosti, ki drži mnoge v razvijajočem se svetu v revščini.

Podpreti domač so-razvoj in domače odločanje, opolnomočiti domače skupnosti na jugu, da bodo odgovorne za svoj razvoj, posebno v povezavi z odločitvami o kmetijskem in trgovskem razvoju in o prehrambeni neodvisnosti.

Podpreti učinkovito mednarodno ureditev ob podpori Združenih narodov na finančnih in ekonomskih trgih, in pregleden in neodvisen pregled vloge sedanjih organizacij za zagotavljanje sredstev (na primer Svetovna Banka in Mednarodni denarni sklad) pri ohranjanju družbenih pravic in prispevku k domači samostojnosti in enakosti.

Spodbujati svetovna družbena pravila – tako preko ILO (Mednarodne organizacije za delo) in podlage v Evropski uniji za zagotavljanje človeka vrednega dela, vendar hkrati zgraditi Svetovni dogovor o družbeni zaščiti, ob zagotavljanju najmanjšega zadostnega dohodka za vse ter dostopu do kakovostnih zaposlitev.

Zagotavljati na visoki ravni povezano delovno skupino v Svetu in Komisiji, v povezavi s parlamentarno skupino, da se spremlja in ocenjuje politično vztrajanje pri spodbujanju svetovne enakosti.

3. Zgraditi sodelovanje za spremembo

Evropska unija se sooča z **velikim pomanjkanjem zaupanja**. Zadnje volitve v Evropski parlament so pokazale ta demokratični primanjkljaj, ob najnižji stopnji udeležbe kadarkoli zabeleženi. Sedanje raziskave Evrobarometra so pokazale upad zaupanja v Evropsko Unijo in njeno sposobnost, da spremeni vsakodnevno življenje posameznikov. Aktivno državljanstvo je del orodja Komisije za povečanje pripadnosti in utemeljenosti. Vendar to ne sme biti osredotočeno na enega izmed spopadov med odločevalci in državljani, ampak se uporabi za ojačanje **delujočih, običajno oblikovanih orodij vladanja, ki ojačajo splošno sodelovanje** med ključnimi zainteresiranimi javnostmi na domači, pokrajinski in državni ravni, kot tudi ravni Evropske unije. Strategija Evropske unije za družbeno zaščito in družbeno vključenost (Družbeni OMC) in mnogi projekti, ki so podprti s sredstvi Evropske unije, so pokazali, da sta dobro vladanje in sodelovanje ključni orodji za bolj učinkovito politiko, vendar mora biti tako sodelovanje pospremljeno z zadostnimi orodji za podporo z denarnimi sredstvi.

Dobra vlada pomeni ojačanje vodoravnega in navpičnega sodelovanja in partnerstva. To pomeni boljšo vodoravno sodelovanje med oddelki vlad in povezavo z parlamenti na ravni članic in Evropske unije, ob povečanju preglednosti procesa odločanja. To mora utemeljiti tudi urejen in predvidljiv postopek za oblikovanje in uresničevanje politik, s ključnimi zainteresiranimi javnostmi, vključno s pokrajinskimi in domačimi oblastmi, sindikati in delojemalci, ob ojačanju odgovornosti in udeležbe družbenih politik med državljani, katerih življenja neposredno prizadene vsaka odločitev. Civilna družba, vključno z nevladnimi organizacijami in ljudmi z izkušnjo revščine, je aktivni član, vendar ne bo nikoli enakopravno sodelovala v postopku sprejemanja odločitev, razen, če ima sodelovanje močno politično podporo in so primerna orodja in vzvodi načrtno in predvidljivo postavljeni.

Strategija družbene zaščite Evropske unije in Strategija družbene vključenosti, ki sta bili pripravljene na Način odprtega usklajevanja, so pokazali, da so zadostno, vendar nepopolno orodje za podporo takega vladanja. Vendar ta zaveza k dejavnemu vladanju ni bila sistematično utemeljena v Družbenem OMC, kot tudi niso bile te dobre prakse vsebovane v pokojninskih, zdravstvenih in drugih stebrih dolgoročnega skrbstva Strategije za družbeno zaščito in družbeno vključenost Evropske unije, niti v Evropski zaposlitveni strategiji. Nobena strategija ni zavestno vlagala v razvijajočo se in izoblikovano udeležbo zainteresiranih javnosti na ravni članic, ki bi zadostovala za zagotavljanje udeležbe in učinkovitega dialoga o političnem razkoraku in predlogih, niti niso bile dobre prakse objavljene ali uporabljene.

V preteklih letih so se nevladne organizacije soočale z **naraščajočimi ovirami pri dostopu do sredstev** na ravni članic in Evropske unije, posebej pri dostopu do sredstev Strukturnih skladov. Če so ti skladi namenjeni zagotavljanju povezanosti, so dobre prakse, ki so jih nevladne organizacije razvile v preteklosti, obšli v novem krogu ureditve Strukturnih skladov. Kljub priporočilom za olajšanje udeležbe nevladnih organizacij v skladih preko poenostavljenih postopkov in dostopov, oblikovanja svetovnega sistema skladov in tehnične podpore, je bilo to narejeno le v manjšem številu članic. Nevladne organizacije za boj proti revščini so ključna zainteresirana javnost pri razvoju in spremljanju vpliva strukturnih skladov, in to jim je potrebno priznati s tem, da se jim nameni dejavna vloga v odborih za spremljanje. Partnerstvo z nevladnimi organizacijami bo tudi ojačalo družbeno vključenost dokazovanja uporabe skladov.

Resnično sodelovanje pomeni tudi priznavanje neenakosti virov in dostopa do moči.

Demokracija na podlagi udeležbe ni brezplačna. Sedaj so nevladne organizacije, poleg zagotavljanja ključnih storitev na terenu, tudi ključni igralec pri spodbujanju opolnomočenja in glas ljudi z izkušnjo revščine in družbene izključenosti in podpirajo njihovo dejavno udeležbo v političnih postopkih, vključno z družbeno in civilno razpravo. Nevladne organizacije in tretji sektor

dajejo življenjsko pomemben prispevek v političnem odločanju s spremljanjem učinka politik na dnevno stvarnost ljudi z izkušnjo revščine, in so nepogrešljiv posrednik pri obrambi družbenih, političnih in gospodarskih pravic ljudi z izkušnjo revščine.

Obstoj močnih, neodvisnih nevladnih organizacij je jasen znak zdrave in demokratične družbe. V sedanji krizi, so nevladne organizacije soočene z povečanjem zahtev, ki mu ne sledi povečanje sredstev. V nekaterih primerih, se te organizacije soočajo celo z rezanjem sredstev. Da bi dala priznanje tej pomembni vlogi v praksi, mora Evropska unija spodbijati razvoj čistih pravnih in finančnih okvirjev trajnostnega razvoja, ki vrednosti in spoštuje njihovo neodvisnost. Evropska unija in članice morajo dejavno podpreti neprekinjeno udeleževanje nevladnih organizacij v postopku sprejemanja odločitev, z ojačanjem okvira vladanja Evropske unije in finančnih orodij za podporo nevladnih organizacij na vseh področjih politik.

Priporočila

Postaviti primerljive kriterije preko smernic Evropske unije za dejavno vladanje in udeležbo pri postopku sprejemanja odločitev v Evropski uniji in članicah, postaviti skupne cilje in merila za učinkovito udeležbo vseh ključnih zainteresiranih javnosti, vključno z nevladnimi organizacijami in ljudmi z izkušnjo revščine. Zagotoviti, da so ti izvajani in spremljani na podlagi OMC postopka, ob oceni njihovega učinka in utemeljeni na dobrih praksah.

Zagotoviti, da gospodarska politika Evropske unije seže preko finančnih ministrstev, da vključi dejavno udeležbo civilne družbe in igralcev družbenega podjetništva. Vlade morajo povečati usklajenost med vsemi ministrstvi in službami, katerih odločitve imajo vpliv na revščino. Vse politike naj bi bile odporne na oblast, da zagotovijo, da niso določene od zgoraj, ampak usmerjene k razgradnji oblasti.

Prepoznati posebno vrednost in pravice ljudi z izkušnjo revščine in ojačati preglednost vladnega okvirja, z vključitvijo jasnih smernic za udeležbo ljudi z izkušnjo revščine v njihove organizacije in sprejemanje odločitev na nivoju domačega okolja, pokrajinskem nivoju ter nivoju članic in Evropske unije. V letu 2010 zagotoviti, da vsi dogodki glavnih zainteresiranih javnosti spodbujajo sodelovanje ljudi z izkušnjo revščine. Vlagati v razvoj jasnih okvirjev delujoče razprave in udeležbe ljudi z izkušnjo revščine v vseh postopkih odločanja Evropske unije, vključno s Plani članic za dejavno vključevanje, Strateškimi poročili članic, programi za leto 2010, Spremembami programov članic in vsakim postopkom novih strategij Evropske unije po letu 2010, ki se razvijejo.

Spodbujati obojestransko učenje, izmenjavo, oceno in uporabo dobrih praks učinkovitih načinov doseganja ciljev in dodane vrednosti dobrih orodij vladanja in udeležbe v postopkih sprejemanja odločitev na ravni članic in Evropske unije, skozi Strategijo družbene zaščite in Strategijo družbene vključenosti (družbeni OMC). Dati politično priznanje pomenu dobrih praks vladanja in preglednosti preko posebnih spletnih strani o udeležbi na Evropski strani in zagotavljati spremljanje.

Zagotavljati finančno in drugo podporo nevladnim organizacijam in skupinam civilne družbe v boju proti revščini, kot ojačevalcem glasu ljudi z izkušnjo revščine in ponudnikom storitev, ob upoštevanju njihove samostojnosti in zagotavljanju razvoja zadostne pravne osnove in zadostnega financiranja nevladnih organizacij in tretjega sektorja.

Zagotoviti majhnim nevladnim organizacijam dostop do Strukturnih skladov, ob poenostavitvi orodij za zagotavljanje pomoči in spodbujanju članic, da zagotavljajo svetovne pomoči in tehnično pomoč.

Podpirati neprekinjeno ustvarjanje zmogljivosti nevladnih organizacij z namenom, da bolje izpolnjujejo te naloge, kot tudi neposredno financiranje dejavne vključenosti ljudi z izkušnjo revščine v proces sprejemanja odločitev, preko Strukturnih skladov in drugih finančnih orodij.

Informacije in kontakti:

Za več informacij o tem mnenjskem papirju, se prosim obrnite na:

Sian Jones, EAPN usklajevalec politik: sian.jones@eapn.eu ali telefon 0032 (0) 2 226 5859.

Za več informacij o mnenjih EAPN, izdajah gradiv in dejavnostih

glejte spletno stran: www.eapn.eu

Nekatere ključne publikacije EAPN:

- EAPN 10 demands to the new European Parliament
- EAPN Social Inclusion scoreboard on the National Reform Programmes (2008-2010) EAPN assessment of the National Strategic Report on Social Protection and Social Inclusion (2008-2010)